

Associació d'Amics de l'Ermite Santa Caterina

Treballant per un bé de tots

L'Associació d'Amics de l'Ermite Santa Caterina neix el 2006 per donar estructura formal a les persones que, a banda dels administradors, col·laboren i donen suport a les tasques de l'ermita. Juntament amb aquests, que són nomenats per l'Ajuntament des de l'edat moderna, se'n cuiden de la conservació i del manteniment del conjunt, així com d'obrir l'ermita els diumenges i festius, perquè la gent pugui gaudir-ne.

▲ La façana de l'ermita a principis del segle XX. Arxiu fotogràfic Associació d'Amics de l'Ermite Santa Caterina.

Escriu: **Sílvia Yxart**

Segons escriu el notari torroellenc del s. XVII, Andreu Sabat, l'ermita de Santa Caterina es va fundar al voltant de l'any 1392 per tres monjos benedictins procedents del monestir de Montserrat. Aquests, durant el Cisma d'Occident, vingueren a refugiar-se a Torroella perquè el batlle de la vila, Ramon Dalmau, era partidari del papa Lluna, establert a Avinyó. Uns anys després, concretament el 1403, acordaren amb el Consell de la Vila que, després de la seva mort, la gestió i el manteniment de l'ermita aniria a càrrec de quatre pabordes nomenats per l'Ajuntament. Xavier Mundet, un dels actuals administradors, explica que, malgrat que des de l'Ajuntament sempre se'ls ha nomenat pabordes,¹ aquí aquest terme no té gaire sentit, ja que es

▲ Aplec de Santa Caterina del 2010. Arxiu fotogràfic Associació d'Amics de l'Ermite Santa Caterina.

tracta d'una paraula estretament vinculada a l'església, quan en realitat l'ermita gairebé sempre ha estat municipal. "Els monjos que la fundaren no devien estar gaire bé amb el bisbe de Girona, perquè enlloc de deixar-la al bisbat, la donaren a l'Ajuntament."

Avui dia, tot i que l'ermita no s'assembla gaire a la primitiva, ja que al llarg dels segles ha anat patint diverses reformes, moltes de les seves dependències són visitables, entre elles, la capella.

Aquesta, tot i que no s'hi oficien gaires actes religiosos, segueix generant interès per les seves pintures d'estil gòtic de traçat renaixentista, i pel seu retaule barroc del 1702. A banda d'això, l'espai idíl·lic on es troba l'ermita, una vall a redós de la tramuntana, amb les muntanyes del migdia fent-li ombra, és l'escenari que va inspirar l'obra de Víctor Català *Solitud* i un espai únic dins del Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter.

1: Títol eclesiàstic donat al canonge o al monjo que regia una paboria.

L'Associació d'Amics de l'Ermita Santa Caterina, a banda de tenir cura de l'ermita, vol potenciar la seva vessant patrimonial. En desaparèixer la figura de l'ermità, que tradicionalment tenia cura de l'ermita, tota la responsabilitat recau en ells. "Els últims ermitans residents foren en Tomás Cejudo i la Carmen Martín, que deixaren l'ermita l'any 1975. Després, el que pujava els diumenges a obrir-la era en Manolo Martín, el seu gendre, que treballava a la brigada municipal", assenyala en Xavier. Però quan aquest es jubila, l'Ajuntament decideix pagar els administradors perquè siguin ells els que obrin els diumenges.

Lluís Galán, membre de l'Associació d'Amics de Santa Caterina, explica que els administradors són en Xavier Mundet, en Josep Burgas, en Vicenç Bofill i en Jordi Duñach i que aquests són el vincle directe amb l'Ajuntament, però que juntament amb ells, des de sempre hi ha treballat molta gent anònima de manera desinteressada. "El 2006, els col·laboradors es formalitzen com a associació".

Segons expliquen en Lluís i en Xavier, tot i que els diners que dóna l'Ajuntament són per a repartir entre les persones que obren els diumenges, es deixen com a fons de l'ermita, perquè juntament amb els que es recapten a través de l'aplec, les donacions, les activitats i els serveis, s'usin per a fer el manteniment de l'edifici i millorar les instal·lacions adjacents. Aquestes, com destaca en Xavier, són incomparables. Hi ha pocs llocs de la zona on es pugui fer foc sempre, "si no fos perquè a vegades es tanca l'accés motoritzat a la muntanya per prevenir incendis, s'hi podria fer foc tot l'any". A més, també té la virtut que s'hi pot accedir amb qualsevol vehicle, "malgrat que el tram final del camí està

realment molt malament i que s'hauria d'arreglar".

En els últims anys, l'ermita tampoc s'ha salvat dels robatoris; tant és així que, des del 2011, n'ha patit tres. "Els dos primers van ser el 2011. Com que no van aconseguir entrar a la capella, van fer moltes destrosses i la broma va costar prop de 12.000 euros; el 2012, ja van aconseguir entrar a la capella i van emportar-se dos àngels del retaule lateral i eines de treball, a banda de destrosses materials." Des de l'associació i els administradors es va insistir a millorar la seguretat del recinte, i finalment el 2012, l'Ajuntament va posar fil a l'agulla. Ara hi ha càmeres de seguretat i una alarma connectada a la policia.

Uns serveis únics

Els membres de l'associació, a banda d'obrir l'ermita cada diumenge i festius, organitzen l'aplec de Santa Caterina, que ja fa uns quants anys que se celebra el diumenge abans del 25 de novembre. Aquest és molt estimat pels torroellencs i per la gent de la comarca. Segurament per això, quan l'associació va tenir la iniciativa de penjar fotografies antigues de l'aplec a la sala gran, tothom va sumar-s'hi de seguida. "En tenim més de tres-centes, ara el problema és que no ens queda paret per penjar-les!", diu en Lluís somrient.

L'associació i els administradors, també s'encarreguen de gestionar els serveis que s'ofereixen a l'ermita. Alguns gratuïts, i d'altres no. "A vegades costa fer entendre que les coses tenen un cost, però és que si no ho fem així, no ens sortirien les misses", assegura en Lluís. Les barbacoes i els lavabos són de lliure disposició, però ja fa temps que el lloguer de taules i cadires, l'ús del menjador de l'ermita i del menjador porxat de les barbacoes s'ha de reservar i pagar. "Hi havia molta gent que venia, feia servir les barbacoes,

els lavabos i que ni tan sols posaven els peus a l'ermita per deixar-hi una almoïna." No és que vulguin que se'ls agraeixi el que fan, però sí que voldrien que la gent fos més conscient que si podem gaudir d'aquest espai en bones condicions és perquè hi ha un manteniment que fan unes persones que hi col·laboren desinteressadament a través, entre d'altres, de les aportacions econòmiques que fa la gent que en gaudeix". Actualment, han pogut arreglar el menjador, el rebost, el despatx, l'antiga biblioteca i ara estan arranjant una altra sala.

Els membres de l'associació, que són una quinzena, no paguen cap quota anual, però participen com a mà d'obra en totes les tasques que es duen a terme a l'ermita. "Uns s'encarreguen del manteniment, d'altres s'encarreguen de les reserves, de la web i del Facebook; uns altres gestionen els serveis, obren i organitzen l'aplec... però al final entre tots es fa tot", explica en Lluís.

Fa un temps que s'han posat molt seriosament amb el tema de la comunicació. "Actualment hi ha qui diu que si no entres en el món de les noves tecnologies, no existeixes, encara que sembli contradictori quan parlem d'una ermita de més de 600 anys d'existència", sentència en Lluís. Ara acaben de renovar la web, tenen un perfil al facebook i han publicat un tríptic informatiu. Alguns d'aquests elements estan més pensats per als visitants que volen conèixer el nostre municipi. A través d'aquests es pot contactar amb ells per a llogar espais, serveis o per a preparar algun esdeveniment. "Nosaltres sempre estem oberts a fer activitats i que se'n facin, però sí que agraïm que, abans de fer-les, se'ns comuniqui amb suficient antelació."

Bibliografia: TORRENT, E., i ROMRAS, A. "Torreella de Montgrí i l'Estarit", dins Quaderns de la Revista de Girona, núm. 107, Girona 2003.

Més info: www.ermitedasantacaterina.org